

KAMU İÇ KONTROL STANDARTLARINA UYUM SÜRECİ İÇ KONTROL SİSTEMİ

Prof.Dr.Fazıl Necdet Ardıç

İç Kontrol Nereden Çıktı?

- Türkiye’de kamu kurum ve kuruluşlarında, uluslararası standartlara uygun olarak iç kontrol sisteminin kurulması konusu, **Avrupa Birliği müzakere sürecinde 32. fasıl** kapsamında yer almıştır.
- Söz konusu yasal ve idarî düzenlemelerin yürürlüğe konulmasıyla 32. fasılda tarama süreci tamamlanmış ve **26 Haziran 2007 tarihinden itibaren de müzakere süreci başlamıştır.** Bu fasılda müzakere süreci, öngörülen sistemin uluslararası standartlara uygun olarak gerçekleştirilmesiyle tamamlanacaktır.
- **5018**
- Kanunun getirdiği yeniliklerin en önemlisi iç kontrol sisteminin kurulması ve uygulanması konusundaki **yetki ve sorumluluğun her bir kamu idaresine verilmesidir.**

İç Kontrol Modelleri

- COSO-Committee of Sponsoring Organisations (Amerika)
 - CoCo- Criteria of Control Objectives (Kanada)
 - Turnbull Report-(İngiltere)
 - King's Report (Güney Afrika)
 - CoBit (Teknolojik Sistemler Denetimi Kontrol Standartları)
-

COSO- nedir?

COSO-Committee of Sponsoring Organisations
(Destekleyici Kurumlar Komitesi)

- İş etiği, etkili iç kontroller ve kurumsal yönetim aracılığıyla mali raporlamaların kalitesini artırmaya yönelik çalışmalar yapan gönüllü bir organizasyondur.
-

COSO- nedir?

3 AMAÇ/HEDEF

- Faaliyetlerin etkin, ekonomik ve verimli olarak yürütülmesi,
- Finansal raporların güvenilirliği ve zamanında üretilmesi,
- İşletme amaçlarına, politikalarına ve yasal mevzuata uyumun sağlanması,

5 BİLEŞEN/UNSUR

- Kontrol Ortamı
- Risk Değerlendirmesi
- Kontrol Faaliyetleri
- Bilgi ve İletişim
- Gözlem

17 ETKEN/ODAK

COSO'ya göre İç Kontrol nedir?

İç kontrol;

Kurumun hedeflerine ulaşmasına makul güvence sağlamak üzere yöneticiler ve tüm personel tarafından gerçekleştirilen bir süreçtir.

- İç Kontrol bir süreçtir.
- İç Kontrol kurumun personelinin sorumluluğundadır.
- İç Kontrol makul güvence sağlar.
- İç Kontrol hedeflere ulaşmaya yöneliktir.

Erdil Yaşaroğlu © www.komikaze.net

5018 sayılı Kanunda İç Kontrol

- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve buna ilişkin ikincil mevzuat, COSO modelini esas alan bir iç kontrol sisteminin kurulmasını hedeflemektedir.
- Kanunun 55 inci maddesinde iç kontrol;
 - **İdare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünü olarak tanımlanmıştır.**

İç Kontrolün Temel İlkeleri

- Yönetim Sorumluluğu
 - Risk Esasına Dayanması
 - Ortak sorumluluk Esası
 - Kapsamlılık
 - Sürekli gözden geçirme
 - İyi mali yönetim ilkelerinin esas alınması
 - Mevzuata uygunluk
 - Saydamlık
 - Hesap verebilirlik
 - Ekonomiklik, etkinlik ve etkililik.
-

5018 sayılı Kanunda İç Kontrol

İç Kontrolde idarenin sorumluluğu (5018/md.57)

Yeterli ve etkili bir iç kontrol sisteminin oluşturulması için gerekli önlemleri alma sorumluluğu, idarelerin **üst yöneticilerine ve diğer yöneticilerine** verilmiştir.

<http://surf.to/refik>

İç Kontrolde Rol ve Sorumluluklar

- Üst Yönetici(Rektör)
- Harcama Birimleri
- Mali Hizmetler Birimi (Strateji Geliştirme Başkanlığı)
- İç Denetim Birimi

*** 5018 Sayılı Kanunun 60.,61., 63. ve 64. maddelerinde belirlenmiştir.**

Rektörün Sorumluluğu

- Rektör, Mali Yönetim ve İç Kontrol Sisteminin;

- ▣ **Kurulması**
- ▣ **İşleyişi**
- ▣ **Gözetilmesi**
- ▣ **İzlenmesi**

konusunda Milli Eğitim Bakanına karşı sorumludur.

- Rektör, bu sorumluluğun gereklerini **harcama yetkilileri, mali hizmetler birimi ve iç denetçiler** aracılığıyla yerine getirir.

Harcama Birimlerinin Sorumluluğu

İdari ve malî karar ve işlemlere ilişkin olarak iç kontrol standartlarının belirlenmesi ve **iç kontrolün işleyişinden**,

- **Mesleki değerlere ve dürüst yönetim anlayışına** sahip olunmasından,
- Malî yetki ve sorumlulukların **bilgili ve yeterli yöneticilerle, personele** verilmesinden,
- Belirlenmiş **standartlara uyulmasının** sağlanmasından,
- **Mevzuata aykırı faaliyetlerin önlenmesinden** sorumludurlar.

Üst Yöneticiler ve Harcama Yetkilileri ayrıca her yıl, iş ve işlemlerinin amaçlara, iyi malî yönetim ilkelerine, kontrol düzenlemelerine ve mevzuata uygun bir şekilde gerçekleştirildiğini içeren **iç kontrol güvence beyanını** düzenler ve birim faaliyet raporlarına eklerler.

İç kontrolün unsurları

- Kontrol ortamı
 - Risk değerlendirmesi
 - Kontrol faaliyetleri
 - Bilgi ve iletişim
 - Gözetim
-

Kamu İç Kontrol Standartları

- Kamu İç Kontrol Standartları (KİKS) COSO modeli, INTOSAI Kamu Sektörü İç Kontrol Standartları Rehberi ve Avrupa Birliği İç Kontrol Standartları çerçevesinde belirlenmiştir.
- KİKS, yönetimin inisiyatifi aşındırmayacak genellikte hazırlanmıştır. Bu nedenle her kamu idaresi için uyulması zorunlu asgari yönetim kuralları içermektedir.
- Kamu idareleri gerek görmeleri halinde, KİKS ile çelişmeyecek ve onu da kapsayacak şekilde Ayrıntılı İdare İç Kontrol Standartları oluşturabileceklerdir.
- 18 Standart
- 79 Genel Şart

KAMU İÇ KONTROL STANDARTLARI

KONTROL ORTAMI STANDARTLARI

Etik Değerler ve Dürüstlük

Misyon Organizasyon Yapısı ve Görevler

Personelin Yeterliliği ve Performansı

Yetki Devri

RİSK DEĞERLENDİRME STANDARTLARI

Planlama ve Programlama

Risklerin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi

KONTROL FAALİYETLERİ STANDARTLARI

Kontrol Stratejileri ve Yönetimleri

Prosedürlerin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi

Hiyerarşik Kontroller

Görevler Ayrılığı

Faaliyetlerin Sürekliliği

Bilgi Sistemleri Kontrolleri

BİLGİ VE İLETİŞİM STANDARTLARI

Bilgi ve İletişim

Raporlama

Kayıt ve Dosyalama Sistemi

Hata, Usulsüzlük ve Yolsuzlukların Bildirilmesi

İZLEME STANDARTLARI

İç Kontrolün Değerlendirilmesi

İç Denetim

Eylem Planı Rehberi

- İdarelerin iç kontrol sistemlerini Kamu İç Kontrol Standartları ile uyumlu hale getirme çalışmalarında kamu idarelerine rehberlik yapmak amacıyla hazırlanmıştır.
- Rehber, temel ilkeler ve yöntem olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır.
- Bu rehberde, her idarede iç kontrol standartlarına uyum çalışmalarının bir **üst yönetici onayı ile başlatılmasını**,
- Bu onayla, aynı zamanda üst yönetici yardımcısı ve harcama birimi başkan veya yardımcılarından oluşan bir **İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu** oluşturulması,
- Ayrıca aynı üst yönetici onayı ile **harcama birimlerinde yönetici düzeyinde görevlilerden oluşan bir Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Hazırlama Grubu** oluşturulması

öngörülmüştür.

Eylem Planı Rehberi

Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi

- Rehber, kamu iç kontrol standartlarına uyum için eylem planı oluşturmalarına yardımcı olması amacıyla bir tablo eklenmiştir.
- Tablonun sütun başlıklarına göre doldurulup üst yönetici tarafından onaylandıktan sonra **30 Haziran 2009** tarihine kadar Bakanlığımıza gönderilmesi gerekmektedir.

İç Kontrol Kapsamında İzlenmesi Gereken Yol

İç kontrol sistemlerinin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi sırasında aşağıdaki temel ilkelerin dikkate alınması uygun olacaktır:

- 5018 sayılı Kanun yönetim sorumluluğunu esas aldığı için, iyi bir iç kontrol sistemi kurmak ve işleyişini sağlamak sorumluluğu kamu idarelerinin üst yöneticileri ile diğer yöneticilerine aittir. Üniversitemiz açısından rektör ve yardımcıları ile harcama yetkilileri öncelikle sorumludur.
- İç kontrol sistemi, idarelerin yasal ve idari yapıları ile personel ve mali durumları gibi her idarenin kendine özgü koşulları dikkate alınarak katılımcı yöntemlerle belirlenmelidir.

İç Kontrol Standartları Uygulama Projesi

- 1-İç Kontrol Standartları Çalışma Kurul ve Alt Kurullarının Oluşturulması
- 2-Proje oluşturulması ve projenin genel hedefi, amacı, yöntemi, varsayımları, yapılacak faaliyetlerin ve göstergelerin belirlenmesi
- 3-Proje kapsamında Eylem Planı oluşturularak KİKS'nin uygulanması amacıyla yönelik olarak kurullarca ve ilgili birimlerce yapılacak çalışmaların planlanması ve zamana bağlanması,
- 4-Pilot birim seçilerek KİKS'nin pilot birimde uygulanmasına yönelik çalışmaların planlanması,

İç Kontrol Standartları Uygulama Projesi

- 5-Pilot birimin mevcut iç kontrol uygulamaları hakkında bilgi edinmek ve proje öncesinde pilot birimin iç kontrol sisteminin yapısını kavramak amacıyla durum analizi yapılması,
- 6-Pilot birimde çalışmalar yapılırken KİKS'na ilişkin olarak diğer birimlerin yöneticilerine ve personeline eğitim verilmesi, broşür ve dokümanlar hazırlanarak personele dağıtılması ve farkındalık yaratılması
- 7-Pilot birimde yapılan çalışmalardan elde edilen sonuçları ve tecrübeleri kullanarak üniversitenin diğer birimlerinde KİKS'nin uygulanmasını sağlamak,

İç Kontrol Standartları Uygulama Projesi

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ

KAMU İÇ KONTROL STANDARTLARI

KONTROL ORTAMI STANDARTLARI

Etik Değerler ve Dürüstlük

Misyon Organizasyon Yapısı ve Görevler

Personelin Yeterliliği ve Performansı

Yetki Devri

RİSK DEĞERLENDİRME STANDARTLARI

Planlama ve Programlama

Risklerin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi

KONTROL FAALİYETLERİ STANDARTLARI

Kontrol Stratejileri ve Yönetimleri

Prosedürlerin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi

Hiyerarşik Kontroller

Görevler Ayrılığı

Faaliyetlerin Sürekliliği

Bilgi Sistemleri Kontrolleri

BİLGİ VE İLETİŞİM STANDARTLARI

Bilgi ve İletişim

Raporlama

Kayıt ve Dosyalama Sistemi

Hata, Usulsüzlük ve Yolsuzlukların Bildirilmesi

İZLEME STANDARTLARI

İç Kontrolün Değerlendirilmesi

İç Denetim

1. Basamak

- Kontrol Ortamı
 - Misyon
 - Organizasyon Yapısı
 - İş ve Süreç Analizleri
 - Görev Tanımları
 - Personel Eğitimi
 - Yetki devirleri

2. Basamak

- Risk Değerlendirme, Ölçme ve İzleme
 - Risk hesapları
 - Stratejik Planın düzenli olarak takibi
 - Performans göstergelerinin ölçümü
 - Raporlama sisteminin oturtulması
 - Kurumsal Araştırma ve Geliştirme Merkezi'nin kurulması

3. Basamak

- Kontrol Faaliyetleri
 - Yazılı prosedürlerin ve yönergelerin hazırlanması
 - Birimlerin kontrol takvimi
 - İç denetim kontrol takvimi
 - Sistemin tekrar gözden geçirilmesi
 - Yazışma ve arşivlemede bilgi teknolojilerinin kurulması

-
- Bütün bu sistemin takvimi ve sorumluluların belirlenmesi

30 Haziran 2009

